

Resultater for de obligatoriske sprogprøver i grundskolen i skoleåret 2020/21

Sammenfatning

- For skoleåret 2020/21 er der indberettet oplysninger om obligatoriske sprogprøver på 28 skoler på et eller flere klassetrin, heraf 21 folkeskoler og syv fri- og privatskoler.
- 863 elever aflagde den obligatoriske sprogprøve i børnehaveklassen i skoleåret 2020/21, mens 539 elever aflagde den obligatoriske sprogprøve i 1.-9. klasse i skoleåret 2020/21.
- 90 procent af de i alt 863 elever i børnehaveklassen, som tog minimum et sprogprøveforsøg, blev vurderet sprogparate i løbet af skoleåret. Heraf blev 67 procent af eleverne vurderet sprogparate ved første forsøg.
- 85 procent af de i alt 539 elever i 1.-9. klasse, som tog minimum et sprogprøveforsøg, blev vurderet sprogparate i løbet af skoleåret. Heraf blev 61 procent af eleverne vurderet sprogparate ved første forsøg.
- 95 procent af eleverne i børnehaveklassen, som aflagde et eller flere sprogprøveforsøg, rykkede et klassetrin op.
- 99 procent af eleverne i 1.-9. klasse, som aflagde et eller flere sprogprøveforsøg, rykkede et klassetrin op.

Om data – generelt forbehold

Valideringen af den indberettede data har vist, at der blandt skolerne har været tvivl om den tekniske del af indberetningen. Samtidig er det kun andet skoleår, hvor der har været afholdt sprogprøver. Der er derfor anvendt en række forretningsregler til at rense data, *jf. boks 2 sidst i notatet*.

Boks 1: Kort om sprogrøver og særlige regler i lyset af COVID-19

Fra og med skoleåret 2019/20 er der indført obligatoriske sprogrøver på grundskoler og afdelinger af grundskoler med mere end 30 procent elever, der bor i et boligområde, der har været på Indenrigs- og Boligministeriets liste over udsatte boligområder mindst én gang inden for de seneste tre år. På de omfattede skoler skal der gennemføres obligatoriske sprogrøver for samtlige elever i børnehaveklassen og for elever i 1.-9. klasse, som skal ophøre med at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende".

Sprogrøven i børnehaveklassen

Eleverne i børnehaveklassen har tre obligatoriske prøveforsøg og et fjerde frivilligt forsøg til at blive vurderet sprogpåparat ved sprogrøven inden påbegyndelse af 1. klasse. Vurderes en elev sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere sprogrøveforsøg. Hvis en elev i børnehaveklassen ikke vurderes sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven deltage i det efterfølgende sprogrøveforsøg. Derudover skal skolen iværksætte en række understøttende indsatser (sprogstimuleringsforløb og forældreinddragelse) forud for det næste sprogrøveforsøg.

Vurderes eleven ikke sprogpåparat efter tredje sprogrøveforsøg, skal eleven tilbydes at deltage i frivillig sommerskole, ligesom eleven skal tilbydes et fjerde frivilligt sprogrøveforsøg inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse. Vurderes eleven ikke sprogpåparat ved det tredje obligatoriske eller fjerde frivillige sprogrøveforsøg, skal eleven som udgangspunkt igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår.

Sprogrøven i 1.-9. klasse

Omfattede elever i 1.-9. klasse har fire obligatoriske sprogrøveforsøg til at blive vurderet sprogpåparat inden påbegyndelse af næste klassetrin. En elev i 1.-9. klasse skal vurderes sprogpåparat ved den obligatoriske sprogrøve, enten hvis skolelederen vurderer, at eleven ikke længere har behov for at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende", eller inden udgangen af det fjerde skoleår, hvor eleven har modtaget undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende". Dette eventuelt efter først at have modtaget basisundervisning i dansk som andetsprog i to år.

Vurderes eleven sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere sprogrøveforsøg. Vurderes eleven ikke sprogpåparat efter fjerde sprogrøveforsøg, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin igen i det efterfølgende skoleår og fortsætte med at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende".

Særlige regler i lyset af covid-19

Som følge af covid-19 blev der indført midlertidige ændringer i reglerne om obligatoriske sprogrøver (§§ 10 og 11 i bekendtgørelse nr. 515 af 24. marts 2021 om aflysning af folkeskolens prøver i prøveterminen maj/juni 2021 og andre midlertidige foranstaltninger som led i forebyggelsen og afhjælpningen i forbindelse med covid-19). De midlertidige regler betød:

- At skolerne fik indtil 10. april 2021 til at gennemføre andet sprogrøveforsøg i børnehaveklassen, hvis det grundet covid-19-foranstaltninger ikke havde været muligt at gennemføre i februar 2021.
- At elever, som på grund af foranstaltninger i forbindelse med forebyggelse af covid-19 og den midlertidige lukning af skolerne ikke havde mulighed for at gennemføre alle de obligatoriske sprogrøveforsøg, som eleverne havde krav på inden den første skoledag i skoleåret 2021/22, ikke af den grund var afskåret fra at rykke op til næste klassetrin.

De midlertidige regler ændrede ikke på, at skolerne fortsat skulle gennemføre obligatoriske sprogprøver og understøttende indsatser i børnehaveklassen samt obligatoriske sprogprøver i 1.-9. klasse i skoleåret 2020/21.

Sprogprøver for skoleåret 2020/21

For skoleåret 2020/21 er der indberettet oplysninger om obligatoriske sprogprøver på 28 skoler. På disse skoler aflagde 1.402 elever samlet set på tværs af alle klassetrin ét eller flere sprogprøveforsøg. Samlet er der afholdt 2.122 sprogprøveforsøg¹. De 28 skoler dækker over 21 folkeskoler og syv fri- og private grundskoler. Alle 28 skoler gennemførte også obligatoriske sprogprøver i skoleåret 2019/20.

Der er forskel på den obligatoriske sprogprøve i børnehaveklassen og den obligatoriske sprogprøve i 1.-9. klasse. I notatet præsenteres først opgørelser for sprogprøven i børnehaveklassen og dernæst følger opgørelser for sprogprøven i 1.-9. klasse.

På tværs af skoler og klassetrin blev i alt 25 elever angivet som fritaget fra den obligatoriske sprogprøve i skoleåret 2020/21². Der indgår derfor ikke tal om disse elever i de følgende opgørelser.

Antal afholdte sprogprøveforsøg i børnehaveklassen og andel af elever, som er vurderet sprogpåkomme

I skoleåret 2020/21 aflagde 863 elever i børnehaveklassen et eller flere obligatoriske sprogprøveforsøg. Samlet set aflagde disse elever 1.272 sprogprøveforsøg, *jf. tabel 1*. 777 elever svarende til 90 procent af de i alt 863 elever, som tog minimum et sprogprøveforsøg, blev vurderet sprogpåkomme ved et af de fire sprogprøveforsøg.

Tabel 1: Oversigt over antal prøver, elever, sprogpåkomme elever, oprykkere og omgængere for børnehaveklassen, 2019/20 og 2020-21

Skoleår	Antal sprogprøveforsøg i alt	Antal elever med min. et sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogpåkomme	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2020/21	1.272	863	777 (90 pct.)	823 (95 pct.)	40 (5 pct.)
2019/20	1.566	1.100	979 (89 pct.)	1.056 (96 pct.)	44 (4 pct.)

¹ Se informationer om datarensning og validering under "Datagrundlag og metode" sidst i notatet.

² Fritagelser har hjemmel § 14 i bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen, hvoraf det følger, at skolens leder fritager en elev, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse heller ikke på særlige vilkår kan aflægge sprogprøven.

Note: Antal elever i børnehaveklassen, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprogpøver. Der er 14 elever, som er vurderet sprogpparate, men som alligevel er omgængere i skoleåret 2021/22.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Antallet af elever, der rykkede et klassetrin op (823 elever), er større end antallet af elever, der blev vurderet sprogpparat (777 elever). Det skyldes, at 46 elever er rykket op til 1. klasse uden at være vurderet sprogpparate ved sprogp prøven i børnehaveklassen. 40 elever svarende til fem procent af de elever, som gennemførte sprogp prøven, gik børnehaveklassen om.

Sammenlignet med skoleåret 2019/20 er der færre skoler og dermed også færre elever, som har gennemført sprogp prøven. Andelen af elever, der vurderes sprogpparat og andelen af elever, der rykker op i skoleåret 2020/21, er på niveau med skoleåret 2019/20.

Hovedparten (67 procent) af eleverne i børnehaveklassen, der deltog i sprogp prøven, blev vurderet sprogpparate allerede ved første sprogp prøveforsøg, *jf. tabel 2*. Efter det tredje sprogp prøveforsøg var syv procent af eleverne fortsat ikke vurderet sprogpparate.

Tabel 2: Antal (andel) sprogpparate og ikke sprogpparate elever fordelt på sprogp prøveforsøg samt antal afholdte sprogp prøver i børnehaveklassen, 2020/21

Srogp prøveforsøg	Første forsøg	Andet forsøg	Tredje forsøg	Fjerde forsøg (frivilligt)
Antal sprogpparate	577 (67 pct.)	135 (16 pct.)	58 (7 pct.)	7 (1 pct.)
Antal ikke sprogpparate	286 (33 pct.)	149 (17 pct.)	60 (7 pct.)	0 (0 pct.)
Antal afholdte sprogp prøver	863	285	121	7

Note: Andel sprogpparate og ikke-srogpparate elever er udregnet ud af det samlede antal elever i børnehaveklassen, som har taget mindst et sprogp prøveforsøg i skoleåret 2020/21 (dvs. 863 elever).

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Der ses ingen større kønsmæssige forskelle i, ved hvilket forsøg eleverne bliver vurderet sprogpparate.

Antal afholdte sprogprøver i 1.-9. klasse og andel af elever, som blev vurderet sprogpåparate

I skoleåret 2020/21 aflagde 539 elever på 1.-9. klassetrin et eller flere sprogprøveforsøg. Samlet set aflagde disse elever 850 sprogprøveforsøg, *jf. tabel 4*. De 539 elever fordeler sig på i alt 17 skoler (14 folkeskoler og tre fri- og privatskoler)³.

Tabel 4: Oversigt over antal prøver, elever, sprogpåparate elever, oprykkere og omgængere for 1.-9. klassetrin, 2020/21

Klasse-trin	Sprogprøveforsøg	Antal elever med mindst et sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogpåparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
1.-3. kl.	95	65	48 (74 pct.)	62 (95 pct.)	3 (5 pct.)
4.-6. kl.	457	275	229 (83 pct.)	270 (98 pct.)	5 (2 pct.)
7.-9. kl.	298	199	183 (92 pct.)	199 (100 pct.)	0 (0 pct.)
Samlet	850	539	460 (85 pct.)	531 (99 pct.)	8 (1 pct.)

Note: Antal elever i 1.-9. klasse, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprogprøven.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Samlet set blev 85 procent af eleverne i 1.-9. klasse, som aflagde et eller flere sprogprøveforsøg, vurderet sprogpåparate. Antallet af elever, der rykkede et klassetrin op (531 elever), er større end antallet af elever, der blev vurderet sprogpåparate (460 elever, idet 71 elever er rykket et klassetrin op uden at være vurderet sprogpåparate).

Blandt de 539 elever, som aflagde mindst et sprogprøveforsøg, var den største andel elever på 4.-6. klassetrin. Det samme gjorde sig gældende i skoleåret 2019/20.

Af *tabel 5* fremgår antallet af elever, som aflagde sprogprøveforsøg på tværs af klassetrin for skoleårene 2019/20 og 2020/21. Otte elever, svarende til én procent af eleverne, blev ikke vurderet sprogpåparate i 2020/21 og rykkede heller ikke et klassetrin op. Disse kaldes omgængere.

³ De resterende 11 skoler har kun aflagt sprogprøven i børnehaveklassen.

Tabel 5: Oversigt over antal prøver, elever, sprogparate elever, oprykkere og omgængere i 1.-9. klassetrin, 2019/20 – 2020/21

Skoleår	Sprogprøveforsøg	Antal elever med min. et sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2020/21	850	539	460 (85 pct.)	531 (99 pct.)	8 (1 pct.)
2019/20	1.066	760	634 (83 pct.)	756 (99 pct.)	4 (1 pct.)

Note: Antal elever i 1.-9. klasse, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprogprøver.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Hovedparten (61 pct.) af eleverne i 1.-9. klasse blev vurderet sprogparate ved første sprogprøveforsøg, *jf. tabel 6*. Efter det fjerde sprogprøveforsøg er der 20 elever fordelt på fem institutioner, som fortsat ikke er vurderet sprogparate.

Der er en tendens til, at en større andel af pigerne vurderes sprogparat efter første sprogprøveforsøg blandt eleverne i 1.-3. klasse. Der ses ingen større kønsmæssige forskelle i resultaterne på de øvrige klassetrin.

Tabel 6: Antal (andel) sprogparate og ikke sprogparate elever fordelt på sprogprøveforsøg og klassetrin for 1.-9. klasse, 2020-21

Klassetrin		Forsøg 1	Forsøg 2	Forsøg 3	Forsøg 4
1.-3. kl.	Antal sprogparate	38	8	*	0
	Antal ikke-sprogparate	27	8	6	6
4.-6. kl.	Antal sprogparate	160	47	17	5
	Antal ikke-sprogparate	115	62	42	9
7.-9. kl.	Antal sprogparate	130	45	6	*
	Antal ikke-sprogparate	69	24	17	5
Antal sprogparate elever i alt		328 (61 pct.)	100 (19 pct.)	25 (5 pct.)	7 (1 pct.)
Antal ikke sprogparate elever i alt		211 (39 pct.)	94 (17 pct.)	65 (12 pct.)	20 (4 pct.)

Note: Ved sprogprøveforsøg 3 og 4 er der på nogle klassetrin færre end 3 elever, som er vurderet sprogparate, hvorfor antallet af sprogparate ikke er vist fordelt på klassetrin her.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Tabel 6 viser samlet, at der er et antal elever, som påbegyndte sprogprøven, men som ikke har anvendt alle obligatoriske forsøg, selvom de forudgående forsøg ikke var bestået. Eksempelvis blev 211 elever ikke vurderet sprogparate efter første forsøg, mens kun 194 elever tog deres andet obligatoriske sprogprøveforsøg. Ligeså er der kun aflagt 27 forsøg som fjerde sprogprøveforsøg, selvom 65 elever ikke blev vurderet sprogparate i tredje sprogprøveforsøg.

Boks 2: Datagrundlag og metode

Skolerne skal hvert år elektronisk indberette oplysninger om de enkelte elevers resultater for sprogprøverne til Styrelsen for It og Læring (STIL). Der skal indberettes oplysninger omkring de enkelte elevers resultater, hvorvidt elever efter § 11 a, stk. 5, i lov om folkeskolen får tilladelse til at påbegynde 1. klasse, rykker op til næste klassetrin, går et klassetrin om samt om børnehaveklasseeleverne deltager i frivillig undervisning i sommerferien. Endvidere skal skolerne elektronisk indberette antal elever, der bliver fritaget fra sprogprøve. Indberetningen skal ske senest d. 5. september i det efterfølgende skoleår. Oplysninger bruges til udarbejdelse af statistik

STIL har pr. september 2021 modtaget data fra 28 skoler om 1.402 elever.

Som led i kvalitets sikringen af data er der blandt andet på baggrund af dialog med skoler lavet en række metodiske regler for indberetningerne for både børnehaveklassen og for 1.-9. klassetrin.

Hvis en elev er vurderet sprogpåberedt, men det ikke er angivet, hvorvidt eleven rykker et klassetrin op, antages det, at eleven er rykket op. Dermed undgås det at overestimere andelen af omgængere, og i fald disse elever alligevel i praksis går en klasse om, må det antages, at det ikke skyldes manglende sprogpåberedthed.

Indberetningerne indeholder et antal elever, hvor der ikke er angivet et eneste prøvforsøg, og hvor der ikke er givet en særlig tilladelse til oprykning, samtidig med at eleven rykker op. For disse elever antages det, at der enten er tale om en fritagelse, en oprettelse af elever, som først skal tage sprogprøven i skoleåret 2021/22, eller at der er tale om særlige foranstaltninger knyttet til COVID-19. Disse elever indgår derfor ikke i datagrundlaget for skoleåret 2020/21.

I en række observationer er det ikke angivet, hvorvidt eleven rykker op. I de tilfælde, hvor der heller ikke er angivet et eneste sprogpåberedtforsøg, slettes observationen. Disse observationer fjernes også, selvom der er angivet ét eller flere sprogpåberedtforsøg i forsøg 1 og 2, hvor eleven er vurderet ikke-sprogpåberedt, da det indikerer et afbrudt forløb. Det medfører, at andelen af omgængere muligvis underestimeres en smule.

Hvis en elev er vurderet ikke-sprogpåberedt i alle forsøg, og der er givet en særlig tilladelse til oprykning, men oprykning ikke er angivet, antages det, at eleven er rykket et klassetrin op. Hvis eleven modsat er vurderet sprogpåberedt i børnehaveklassen, og det er angivet, at der er givet særlig tilladelse til oprykning (jf. §11 a stk. 5), tæller det ikke med som en særlig tilladelse.

For et antal elever er det indberettet, at de i flere sprogpåberedtforsøg er vurderet sprogpåberedte. Her anvendes det første sprogpåberedtforsøg, hvor det er angivet, at eleven er vurderet sprogpåberedt.

Hvis en elev er vurderet sprogpåberedt i et af de første tre sprogpåberedtforsøg, og det er angivet, at eleven har deltaget i sommerskole, tælles sommerskolen ikke med. Der er en række elever, som er flyttet skole i løbet af skoleåret og derfor ikke har gennemført alle sprogpåberedtforsøg. Disse elever fjernes.

For nogle børnehaveklasseelever er det angivet, at eleven har taget et første og et tredje sprogpåberedtforsøg uden, at der indberettes et andet sprogpåberedtforsøg. Her antages det, at eleven er vurderet ikke-sprogpåberedt i sit andet forsøg.

I det data, der er indberettet, betyder de opsatte forretningsregler, at 17 elever udgår af de endelige resultater.

De opsatte metodiske regler er valideret i dialog med de deltagende skoler.